

Hobbitalva diszletei

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)

Új-Zéland nevét hallva kiterjedt erdőségek, vad vízések, forró gejzírek és gazdag élővilág jelenik meg a szemünk előtt, egyszerűen minden, amit háborítatlan természetnek hívnak. A szigeteken utazgatva azután rá kell döbbernünk, a valóság más, mint amit a természetfilmek a turisták csábításának nem titkolt szándékával sugallnak. De haladjunk sorban, nemcsak utazásunk programját, hanem elsőként a szigetország múltját tekintve.

Új-Zéland már a földtörténeti kréta korban, mintegy 75 millió éve véglegesen levált a Gondwana nevű őskontinensről, és szárazföldi kapcsolata megszakadt Ausztráliával is. Ez a magyarázata annak, hogy a szigetek élővilága Ausztr

Wellington, a Parlament Könyvtár

ráliától teljesen eltérően alakult, és nem fejlődtek ki erszéyes emlősök sem.

A szárazföldi emlősök mindössze két képviselője őshonos a szigetországban, az új-zélandi denevér és egy rokon faj, a nagy új-zélandi denevér. A szerény számhoz két további endemikus tengeri emlős társul, egy delfinfaj és egy oroszlanfóka faj. A nagytestű szárazföldi ragadozó emlősök teljes hiánya ideális életteret biztosított a számos röpképtelen futómadár kifejlődésének, melyek oly jellemzőek Új-Zélandra.

Az idilli elszigeteltség tehát 75 millió éve kezdődött, és 800 éve ért véget. A régészeti adatok szerint a szigeteken ekkor elszánt ragadozó jelent meg, az ember. Elsőként a polinézek érkeztek, az ő leszármazottaikat tekintjük ma Új-Zéland őslakóinak. A polinézek nem ténlenkedtek, nekikezdtek a hatalmas termetű futómadarak, a moák lemészárlásának. A kitarítás meghozta az eredményt, a 16–17. századra a moák valamennyi

Körutazás Új-Zélandon (1. rész)

faját kiirtották. Amikor James Cook kikötött a szigeteken, már nem találkozhatott ezzel a különleges madárral. Prédaállat hiányában a moára vadászó, hatalmas méretű Haast-féle sas is kihalt.

A fehér telepesek csak folytatták, amit az őslakosok elkezdtek. Még egyetemi tanulmányaink során is találkoztunk a Stephens-szigeti álfakusz szomorú történetével. A piciny sziget az északi és déli szigeteket elválasztó Cook-szorosban található, egyedül itt élt ez a kis röpképtelen madár. Az egész fajt egyetlen állat, a világítótorony őrének macskája irtotta ki. Vélhetően nem egy, hanem több macskáról van szó, ez azonban az álfakusz kihalásán nem változtat.

A szigeteken utazva ma a leggyakrabban elénk kerülő állat a birka. Volt idő, amikor a 3,5 milliós népességre 70 millió birka jutott, tehát mindenki-re 20 állat. A szám mára jelentősen csökkent, ráadásul a lakosság is nőtt, az arány tehát markáns

javulást mutat. A birka azonban nem az egyetlen háziállat Új-Zélandon. Nagy számban tartanak szarvasmarhát, de elkerített területeken hatalmas vapiticsordákkal is találkozunk. A vapitit Észak-Amerikából telepítették be, Dél-Amerikából pedig a lámát hozták a szigetekre.

Úgy tűnik, a gazdasági érdek mindent felülír. Az intenzív mezőgazdaság és a folyók ipari célú hasznosítása a vizek élővilágára is hatással van. A Society for Conservation Biology (SCB) nemzetközi szervezet által publikált tanulmány szerint az Új-Zélandon honos édesvízi hal-, kagyló- és rákfajok 74 százaléka számít már kihalással fenyegetett fajnak.

Érdeemes akkor egyáltalán utazást tervezni Új-Zélandra? A válasz egyértelműen igen, a természetes környezet még maradványaiban is gyönyörű. Az ország közbiztonsága és infrastruktúrája kiváló, a közlekedési szabályok rendkívül megengedők. Országúton a sebességhatár 100 km/óra. A kanyarokban csak ajánlott sebes-

séget tüntetnek fel – aki nem tartja be, magára vessen. Az üzemanyag a hazai árnál ráadásul lényegesen olcsóbb. A kempingek hálózata kiterjedt, a szolgáltatás színvonalas, az árak elfogadhatók. A kempingezés további előnye, hogy programunkat így rugalmasan alakíthatjuk, nem szükséges az előre lefoglalt szállásunkra időben érkezni. De induljunk el végre, és barangoljunk be a szigeteket!

Hét fős csapatunkkal Európából a kínai Kanton/Guangzhou érintésével a déli szigetre, Christchurch repülőterére érkeztünk. Elsőként az északi szigetet szerettük volna bejárni, ezért a hosszú repülőutat követően szárazföldi utazás következett, immár bérelt mikrobusszal. Utban a kompátkelés felé a Csendes-óceán partján, Kaikoura kisvárosa közelében tartottuk az első pihenőt. A szabadtartás mellett a gazdag madárvilág és a békésen sütkérező fókák látványa miatt ez a megálló kihagyhatatlan. Csak maradt még Új-Zéland páratlan élővilágából!

Wellington, a Parlament

Fotózni csak kitömött kivit lehet

Kormorán az óceánparton

Az északi szigetre érve nem hagyjuk ki Wellingtont, az ország fővárosát, majd a természeti látnivalók felkeresésére indultunk. Új-Zéland kü-

megnézzük, milyen egy zsiráf. Később azután olyan szerencsénk volt, hogy fényes nappal szaladt át előttünk egy kivi az úton, így legalább kissé természetesebb körülmények között is megpillanthattuk. A helyiek elmondása szerint évek telnek el ilyen élmény nélkül. Pedig az új-zélandiak büszkék a kivire, saját magukat is kivinek hívják, és tőlük származik az eredetileg kínai egresnek nevezett, majd itt meghonosított gyümölcs, a nálunk is kapható kivi neve.

jelentése fekete víz), és rájöttünk, hogy jól döntöttünk. A bejáratnál a térkép mellé magyar nyelvű írásos tájékoztatót kaptunk, ami a geológiai különlegességeket ismertette. A térképpel szabadon mozoghattunk, és tömeggel sem találkoztunk. Gözfeltörés, gejzír, színes tavak, még színesebb ásványkiválások, a meleg vizet kedvelő madarak és faméretű páfrányok váltogatták egymást. A gyalogút végéről hajótúrára is indulhatunk vagy busz viszi vissza a megfáradt túrázókat a terület bejáratához. Az ismertető természetesen a menetrendet is tartalmazta.

Új-Zéland legnagyobb városa, Auckland kevés látnivalóval büszkélkedhet, ráadásul barátságtalan idővel fogadott. Rövidesen tovább is álltunk, és egy túratársunk kérésére beiktattuk Hobbitfalvát, ahol a „Gyűrűk ura” című film egyes részleteit forgatták. A táj megkapó, a kis házikók hangulatosak, azon viszont alaposan meglepődtünk, hogy a díszletek között csak vezetett túra keretei között lehet mozogni.

A Waimangu azonban csak egy Rotorua környékének geológiai csodáiból, és mi sem elégedtünk meg ennyivel. A következő túrára majd a Pokol Kapujától indulunk.

(folytatjuk)

A Waimangu-gejzír

Pihenő fóka

lönleges barlangi élőlényei a lámpaszúnyogok lárvái vagy közismert néven parázsférgek. A lárvák a barlang mennyezetén élnek, 20–25 centiméter hosszúságú fonalakat szőnek, amit lelőgatnak a repülő rovarok befogására. A zsákmány odacsalogtatására a lárvák a szentjánosbogáréhoz hasonló fény bocsátanak ki, ezért a barlang mennyezete olyan, mintha a csillagos eget látnánk. A fotózás technikailag állvány nélkül is megoldható lett volna, a kamerák használatát azonban megtiltották. A szabályt törvénytisztelő turistaként be is tartottam, nem tudva, hogy később a kiviket, pingvineket is tilos lesz fotózni, a gleccsereket pedig csak egy kilométerre lehet megközelíteni, nehogy a leheletünkől a jég elolvadjon...

Az északi sziget fő látnivalóinak központja Rotorua. A településen és attól kisebb-nagyobb távolságra több geotermikus terület is található, ezért itt hosszabb időre érdemes megállni. Elsőként a Waimangu területet választottuk (a maori szó

A szigetország jelképállata, az éjszaka aktív kivi ritkán kerül a turisták szeme elé. A parázsférgek barlangjának közelében felkerestünk egy mádárparkot, hogy legalább kalitkában vagy kitömve megnézzük ezt a különös madarat. Ez olyan, mintha elutaznánk Afrikába, hogy az állatkertben

Waimangu, déli krátertó